

Steeds meer mensen zijn bewust flexitariër
Stichting Natuur & Milieu
– Factsheet –

Amsterdam, 30 mei 2012
Projectnummer: Z1274
Fenneke Vegter
Bram van der Lelij

Het auteursrecht op dit rapport ligt bij de opdrachtgever. Voor het vermelden van de naam Motivaction in publicaties op basis van deze rapportage - anders dan integrale publicatie - is echter schriftelijke toestemming vereist van Motivaction International B.V.

Inleiding

In opdracht van Stichting Natuur & Milieu heeft Motivaction International B.V. een onderzoek uitgevoerd naar flexitariërs: consumenten die minimaal een dag per week geen vlees eten.

Om zo veel mogelijk mensen te laten kennismaken met de smaakvolle mogelijkheden van flexitairisch eten lanceert Stichting Natuur & Milieu op 10 juni 2012 de campagne 'Mobiele Flexitaria'. De Mobiele Flexitaria is een snackwagen die omgebouwd wordt tot een mobiele flexitairische 'cafeteria' waar je makkelijke en betaalbare maaltijden zonder of met weinig vlees kunt kopen en proeven. Topkoks als Pierre Wind buigen zich over de receptuur. De Mobiele Flexitaria zal dit jaar te vinden zijn op festivals, evenementen en beurzen als cateraar voor bezoekers of voor het uitdelen van samples.

Om de ontwikkelingen rondom het begrip flexitariër te evalueren wordt voor de start van de campagne in kaart gebracht hoeveel Nederlanders flexitariër zijn, wat voor alternatieven zij gebruiken en welke organisaties zij koppelen aan dit begrip. Hierbij wordt gekeken of er op dit moment al ontwikkelingen zichtbaar zijn sinds de eerste peiling in het voorjaar van 2011.

De volgende onderzoeksvraag vormt de kern van het onderzoek:

- Hoe kijken Nederlanders aan tegen (bewust minder) vlees eten en welke ontwikkelingen zien we rond het thema flexitariër?

De vragenlijst is ingevuld door een representatieve steekproef van 1.166 Nederlanders tussen de 16-65 jaar. In deze factsheet worden de belangrijkste resultaten uit het onderzoek beschreven.

1.1 Samenvatting

Het begrip flexitariër lijkt te landen bij de Nederlandse bevolking. De bekendheid van het begrip is sinds het voorjaar van 2011 bijna verdubbeld en Nederlanders zien de urgentie om minder vlees te eten. Vlees eten wordt ook vaker dan vorig jaar gezien als luxe en minder vaak als noodzaak.

Ook het eetgedrag van Nederlanders is aan het veranderen. Nederlanders eten minder vaak vlees dan een jaar geleden. Deze keuze maken zij vaker bewust vanwege hun gezondheid, het milieu of dierenwelzijn. Hierdoor is het aantal bewuste flexitariërs in Nederland gegroeid.

Indien men een maaltijd zonder vlees of kip eet, wordt dit veelal vervangen door kaas, ei of vis. Alternatieven voor vlees, kip en vis kampen nog steeds met drempels als duur, niet lekker genoeg en te weinig aanbod. Het aanbod van de Albert Heijn wordt hierin het best gewaardeerd.

1.2 Resultaten

Bekendheid met het begrip flexitariër sterk gestegen

- Het aantal Nederlanders dat bekend is met het begrip flexitariër is bijna verdubbeld van 14% in 2011 naar 26% in 2012.
- 15% van de Nederlanders heeft van het begrip flexitariër gehoord en weet ook wat het is. In 2011 was dit 8%.
- 11% heeft er wel van gehoord, maar weet niet wat het inhoudt. In 2011 was dit 6%.

Nederlanders eten gemiddeld minder vaak vlees

- Het aantal dagen dat Nederlanders vlees (of kip) eten is het afgelopen jaar gedaald van gemiddeld 5,7 naar 5,3 dagen per week.
- 10% van de Nederlanders eet elke dag vlees (of kip).
- Het aantal dagen dat Nederlanders vis eten is gestegen van gemiddeld 2,0 naar 2,1 dagen per week.

Vlees vooral gegeten bij de avondmaaltijd

- Vrijwel alle Nederlanders die wel eens vlees (of kip) eten, eten meestal vlees bij de avondmaaltijd (97%). 21% van de Nederlanders eet meestal ook vlees bij de lunch en 8% bij het ontbijt.
- Als Nederlanders vlees eten is dit meestal tussen de 100 en 200 gram (65%). 22% eet meestal minder dan 100 gram vlees per dag. 6% eet meer dan 200 gram vlees per dag en 7% weet het niet.

Minder vlees eten is vaker vanwege de eigen gezondheid, om bij te dragen aan natuur en milieu of dierenwelzijn.

- Nederlanders die niet elke dag vlees eten kiezen er vaker dan vorig jaar voor om bewust minder vlees te eten: voor hun eigen gezondheid (van 12% naar 24%), om bij te dragen aan natuur en milieu (van 14% naar 23%) of dierenwelzijn (van 14% naar 20%).
- Variatie is net als in 2011 de belangrijkste reden om af en toe geen vlees te eten en is gestegen van 32% in 2011 naar 37% in 2012.
- Opvallend is dat in 2011 geld besparen het een na belangrijkste motief was. In 2012 staat geld besparen als motief op de vijfde plek.

Redenen om geen vlees (of kip) te eten (% van degenen die niet elke dag vlees of kip eten)	2011	2012
Variatie	32	37
Mijn gezondheid	12	24
Bijdragen aan een beter natuur en milieu	14	23
Bijdragen aan het dierenwelzijn	14	20
Geld besparen	16	17
Gemak	11	9
Nieuwsgierigheid naar andere recepten	12	8
Ik vind vlees (of kip) niet zo lekker	4	7
Wens van mijn partner / ander gezinslid	3	3
Overige antwoorden	0	1
Geen bewuste reden	24	21

Rood significante stijging, *blauw* significante daling

Aantal bewuste flexitariërs is sterk toegenomen

- De groep flexitariërs kan worden ingedeeld in twee groepen:
 1. Bewuste flexitariërs: mensen die vanwege een beter milieu, dierenwelzijn of gezondheidsredenen wel eens maar niet elke dag vlees eten.
 2. Mensen die dit doen uit gemak, voor de variatie, om geld te besparen of vanwege een andere praktische reden.
- Het aantal Nederlanders dat ervoor kiest wel eens maar niet elke dag vlees te eten vanwege gezondheidsredenen, het milieu of dierenwelzijn (bewuste flexitariërs) is flink toegenomen: van 22% naar 35%.
- In totaal is 86% van de Nederlanders een flexitariër: zij eten om welke reden dan ook wel eens maar niet elke dag vlees. In 2011 was dit 83%. Dit is echter net geen statistisch significante stijging.

Vlees eten minder als noodzakelijk gezien

- Bij Nederlanders lijkt het besef te ontstaan dat de huidige vleesconsumptie niet vol te houden is. 59% is het ermee eens dat door de groeiende wereldbevolking minder vlees eten steeds urgenter wordt, 23% is het ermee oneens en 18% weet het niet.
- Daarbij vinden meer mensen dat vlees eten meer luxe is dan noodzaak: van 64% in 2011 naar 69% in 2012. 23% is het hiermee oneens en 8% heeft geen mening.
- Bijna de helft van de Nederlanders vindt dat elke dag vlees eten eigenlijk niet meer van deze tijd is (45%) en dat de flexitariër de toekomst is (49%). Hier is respectievelijk 43% en 26% het mee oneens en respectievelijk 11% en 25% heeft hierover geen mening.

Ruim een kwart laat vlees gewoon weg

- Als Nederlanders geen vlees eten, vervangen zij dit vooral door ei of kaas (53%) of vis (50%). 17% maakt gebruik van kant-en-klare vleesvervangers.
- 27% van degenen die wel eens geen vlees eten, vervangt vlees niet door een ander ingrediënt als zij een maaltijd zonder vlees eten. Zij laten vlees gewoon weg.

Prijs, smaak en aanbod nog steeds belemmeringen voor het eten van vleesvervangers

- Nederlanders die vlees eten zouden net als in 2011 vaker alternatieven voor vlees, kip en vis eten als...
 - ze goedkoper waren (60%)
 - ze lekkerder waren (58%)
 - er een uitgebreider aanbod van was (51%)
 - ik beter wist wat ik ermee moest koken (43%)
 - ze makkelijker te vinden waren (38%)
 - het gezin niet zou protesteren (28%)
- Ten opzichte van vorig jaar denken Nederlanders die vlees eten vaker alternatieven voor vlees, kip of vis te eten als ze makkelijker te vinden waren: van 32% in 2011 naar 37% in 2012.

Aanbod vleesalternatieven van Albert Heijn best gewaardeerd

- Nederlanders geven Albert Heijn de hoogste waardering voor het aanbod van alternatieven voor vlees, kip en vis: 7.0, gevolgd door Plus met 6.7. Deze waardering is gegeven door Nederlanders die meestal in de betreffende supermarkt boodschappen doen.
- De laagste waardering krijgen Aldi (5.6) en Lidl (5.8).
- De waardering van het aanbod van alternatieven van vlees in de Jumbo is afgelopen jaar gedaald van 6.9 naar 6.5.

Rapportcijfer supermarkten voor aanbod van alternatieven voor vlees, kip of vis (% van Nederlanders die meestal boodschappen doen in deze supermarkt)	2011	2012
AH	7,1	7,0
Plus	6,7	6,7
Jumbo	6,9	6,5
C1000	6,6	6,5
Lidl	6,0	5,8
Aldi	5,5	5,6

Blauw significante daling

Restaurants nog steeds beperkt in aanbod lekkere vegetarische gerechten

- 36% van de Nederlanders die niet elke dag vlees of kip eten, vindt dat restaurants (meestal) niet voldoende lekkere gerechten zonder vlees op het menu hebben. Dit is gelijk aan vorig jaar (36%).
- 30% vindt dat restaurants (meestal) wel voldoende lekkere gerechten zonder vlees aanbieden. Ook hierin is geen wezenlijke verandering ten opzichte van het voorjaar 2011 (28%).

Bijlage: Onderzoekstechnische informatie

Het onderzoek is uitgevoerd door Motivaction in opdracht van Stichting Natuur & Milieu door middel van een online enquête in het StemPunt-panel van Motivaction. Aan het onderzoek deed een representatieve steekproef mee van 1.166 Nederlanders tussen 16 en 65 jaar. Het veldwerk vond plaats van 8 tot en met 14 mei.

Bij de steekproeftrekking en weging is gebruik gemaakt van propensitytechnieken, waarmee scheefheden in online panels ten opzichte van de bevolking beter kunnen worden gecorrigeerd dan bij traditionele RIM-weging. De propensitytechnieken zorgen voor een representatieve afspiegeling van de resultaten voor een groter aantal achtergrondkenmerken, in dit onderzoek leeftijd, geslacht, opleiding, regio (Nielsen-indeling) en Mentality-milieu, waarbij ook interacties tussen deze variabelen zijn meegenomen. Het daarbij gehanteerde ijkbestand betreft de Mentality-metingen van 2010 en 2011, een representatief schriftelijk onderzoek dat jaarlijks wordt uitgevoerd onder ruim 1.200 Nederlanders tussen 15 en 80 jaar. Dit ijkbestand is wat betreft de sociodemografische gegevens gewogen naar de Gouden Standaard van het CBS.

Motivaction is een onafhankelijk onderzoeksbureau, lid van de MOA en maakt deel uit van de Research Keurmerkgroep.